

Ciorclán 0063/2017

Chuig: Údaráis Bhainistíochta Bunscoileanna Aitheanta

CEANNAIREACTH AGUS BAINISTÍOCHT I MBUNSCOILEANNA

Tá ceannaireacht ardchaighdeán ríthábhachtach chun teacht ar chuspóir agus fhís lárnach le haghaidh scoile agus chun torthaí ardchaighdeán oideachais a bhaint amach do dhaltaí. Is é príomhchuspóir lucht ceannaireachta agus bainistíochta scoile ná timpeallacht a chruthú agus a choimeád a thacaíonn le cúram daltaí, foghlaim agus teagasc de chaighdeán ard.

Sa chiorclán seo leagtar amach creat ceannaireachta agus bainistíochta um poist i mbunscoileanna aitheanta. Gabhann an chiorclán seo in ionad gach ciorcláin, meabhráin, rialacha agus rialachán a tháinig roimhe maidir le poist fhreagrachta a bhfuil ina measc Ciorclán 0039/2014 agus 07/03 agus ní mór do gach fostóir é a chur i bhfeidhm láithreach.

Déan cinnte le do thoil go gcuirtear cóipeanna den chiorclán seo ar fáil do gach comhalta den Bhord Bainistíochta/BOO agus go dtarraingítear aird gach múinteora atá fostaithe agat air agus iad siúd a bhfuil cead neamhláithreachta acu nó atá ar iasacht.

Is féidir rochtain a fháil ar an gchiorclán seo ar láithreán gréasáin na Roinne faoi www.education.ie

Ba cheart aird lucht bainistíochta na scoile ar dtús a tharraingt ar gach ceist agus d'fhéadfadh go mbeadh siad siúd ag iarraidh dul i gcomhairle lena n-eagraíocht ionadaíoch. Ba cheart ceisteanna maidir le leithdháileadh post a ardú leis an Rannóg na Leithdháiltí Múinteora sa Roinn: primaryallocations@education.gov.ie. Is féidir aon cheisteanna eile a chur chuig an seoladh ríomhphoist seo a leanas: teachersna@education.gov.ie

Alfie Barrett
Rannán Téarmaí agus Coinníollacha Múinteora/CRS
14 Meán Fómhair 2017

Paraic Joyce
Rannóg na Leithdháiltí
14 Meán Fómhair 2017

1. BROLLACH.....	4
2. CREAT CEANNAIREACHTA	5
3. CEANNAIREACHT AGUS BAINISTÍOCHT I MBUNSCOILEANNA	7
4. LEITHDHÁILEADH POST UM PRÍOMHOIDE CÚNTA	9
5. RIACHTANAS AGUS TOSAÍOCHTAÍ CEANNAIREACHTA AGUS BAINISTÍOCHTA NA SCOILE A AITHINT	10
6. CEAPACHÁIN CHUIG POIST LEAS-PHRÍOMHOIDE TRÍ CHOMÓRTAS OSCAILTE	12
7. COMÓRTAS INMHEÁNACH - INCHÁILITHEACHT UM POIST MAR PHRÍOMHOIDE CÚNTA I AGUS II AGUS LEAS-PHRÍOMHOIDE	13
8. FÓGRAÍOCHT	15
9. AGALLAMH	16
10. AN SCÉIM MHARCÁLA.....	17
11. CEAPADH IARRTHÓRA RATHÚIL	18
12. SANNADH RÓL AGUS FREAGRACHTAÍ DO PHOIST PRÍOMHOIDE CHÚNTA	20
13. TUAIRISCIÚ AGUS ATHBHREITHNIÚ	20
14. SEALBHÓIRÍ PHOIST GHNÍOMHAITHE	21
15. ÍOCAÍOCHT LIÚNTAIS UM POST GNÍOMHAITHE FREAGRACHTA	24
16. LIÚNTAS UM MÚINTEOIR RANG PRÍOMHSHRUTHA I SCOIL INA BHFUIL BEIRT MÚINTEOIRÍ.....	25
17. AN ÉIFEACHT A D'FHÉADFADH A BHEITH AG MÉADÚ/LAGHDÚ AR AN LIÚNTAS ATÁ INÍOCHTA LE PRÍOMHOIDÍ AGUS LEAS-PHRÍOMHOIDÍ	26
18. COIMEÁD LIÚNTAS UM POST FREAGRACHTA AR BHONN PEARSANTA	26
19. IMPLEACHTAÍ BALL FOIRNE ATÁ INA SEALBHÓIRÍ LIÚNTAIS AR BHONN PEARSANTA AR LÍONADH PO(I)ST FREAGRACHTA	27
20. CÓNASCTHAÍ	27
21. NÓS IMEACHTA ACHOMHAIRC I DTAOBH PHOIST PRÍOMHOIDE CHÚNTA AGUS PHOIST LEAS-PHRÍOMHOIDE ARNA LÍONADH TRÍ CHOMÓRTAS INMHEÁNACH	29
AGUISÍN 1: TEIMPLÉAD DON RÁITEAS FAOI RÓIL AGUS FREAGRACHTAÍ	33
AGUISÍN 2: TUARASCÁIL CHUN BONN EOLAIS A CHUR FAOIN ATHBHREITHNIÚ	34

Sainmhínte

Chun críocha na scéime seo beidh na bríonna sannta anseo do na téarmaí seo a leanas:

Acht - tagraíonn sé don Acht Oideachais 1998 agus don Acht Oideachais (Leasú) 2012;

Laethanta – ciallaíonn sé laethanta féilire;

Roinn – ciallaíonn sé an Roinn Oideachais agus Scileanna;

Fostóir – ciallaíonn sé an Bord Bainistíochta/Bainisteoir na mBord Oideachais agus Oiliúna (BOOnna) um Bunscoileanna Pobail;

An tAire - tagraíonn sé don Aire Oideachais agus Scileanna;

Post - tagraíonn sé do phost teagaisc, cibé acu gur post lánaimseartha nó páirtaimseartha é, atá maoinithe ag airgead arna chur ar fáil ag an Oireachtas;

Scoil Aitheanta – ciallaíonn sé scoil atá aitheanta ag an Aire i gcomhréir le halt 10 den Acht Oideachais 1998;

Scoilbhliain – Is é an 1 Meán Fómhair go 31 Lúnasa den bhliain féilire dar gcionn an scoilbhliain oifigiúil chun críocha conartha;

Múinteoir – ciallaíonn sé duine atá cláraithe leis an gComhairle Mhúinteoireachta;

Seirbhís teagaisc atá aitheanta ag ROS – ciallaíonn sé seirbhís teagaisc atá aitheanta ag an Roinn Oideachais agus Scileanna/an Bord Oideachais agus Oiliúna (BOO) chun críocha creidmheas incriminteach.

1. Brollach

- 1.1 Tá ról lárnach ag ceannairí scoile i dtorthaí oideachais a fheabhsú trí hatmaisféar agus timpeallacht dhearfach scoile a chruthú agus trí hoideoirí agus foghlaimeoirí ina bpobal scoile a spreagadh agus a chumhachtú. Glactar leis de ghnáth go dtagann caighdeán na ceannaireachta scoile sa dara háit tar éis teagaisc éifeachtaigh sa seomra ranga, ó thaobh tionchar ríthábhachtach a imirt ar fhoghlaim daltaí.
- 1.2 Cruthaíonn ceannaireacht, i gcomhthéacs na scoile, fis don fhorbairt agus tagann feabhas ar thorthaí d'fhoghlaimeoirí mar gheall air sin, agus an cheannaireacht sin bunaithe ar luachanna roinnte agus ar mheasúnú daingean ar fhianaise i leith cleachtais reatha agus torthaí. Ar an mbealach sin scaiptear an cheannaireacht ar fud na scoile mar phríomhghné tacaíochta d'fhoghlaim daltaí.
- 1.3 Ba cheart do chóras ar bith de cheannaireacht agus bhainistíocht scoile cur le struchtúir reatha ceannaireachta agus bainistíochta i scoileanna i gcomhréir le dea-chleachtas mar atá leagtha amach i [“LOOKING AT OUR SCHOOLS 2016 – A Quality Framework for Primary Schools”](#). Ba cheart go ndéanfadh an tsamhail cheannaireachta freagrachtaí na gceannairí sinsearach (Príomhoide/Leas-Phríomhoide) agus láir (sealbhóirí poist) a ailíniú níos soiléire le riachtanais agus tosaíochtaí aitheanta na scoile, agus béim a leagan ar an raon freagrachtaí le haghaidh ról ceannaireachta éagsúla chomh maith le deis a chur ar fáil do mhúinteoirí a n-acmhainn cheannaireachta a fhorbairt.
- 1.4 Gné ríthábhachtach den tsamhail sin um cheannaireacht scoile ná solúbthacht ó thaobh riachtanais nua ceannaireachta agus bainistíochta na scoile a aithint agus tús áite a thabhairt dóibh, agus sealbhóirí poist a shannadh agus a athshannadh do phoist sonracha chun freastal ar riachtanais fhorbartha scoile.
- 1.5 Cuimsítear an méid seo a leanas sa chiorclán seo:
 - Leithdháileadh post um Príomhoide Cúnta;
 - Forbairt samhail ceannaireachta scaipthe i mBunscoileanna;
 - Comórtas oscailte um poist Leas-Phríomhoide a thabhairt isteach i gcéimeanna;
 - An post reatha ar a dtugtar Príomhoide Cúnta a athainmniú mar *Phríomhoide Cúnta I* agus post reatha an Mhúinteoir Dualgas Speisialta mar *Phríomhoide Cúnta II*; tá feidhm ag téarmaí an chiorcláin seo maidir le gach sealbhóir poist fhreagrachta;
 - Critéir athbhreithnithe um cheapadh chuig na poist Príomhoide Cúnta I agus II agus úsáid á baint as samhail bunaithe ar inniúlacht;
 - Nós imeachta athbhreithnithe um achomhairc a bheidh srianta go sárú ar nósanna imeachta don phróiseas ceapacháin mar atá leagtha amach sa chiorclán seo;
 - Níos mó solúbthachta maidir le sannadh agus athshannadh ról agus freagrachtaí ar shealbhóirí na bpost Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide Cúnta II (atá cuí do leibhéal an phoist);
 - Foráil do thuairisciú agus d'athbhreithniú rialta de réir Rannán 13 den chiorclán seo.

2. Creat Ceannaireachta

Sa Chreat Cáilíochta um Cheannaireacht agus Bainistíocht i Scoileanna na hÉireann, atá leagtha amach i *LOOKING AT OUR SCHOOLS 2016 - a Quality Framework*, cuirtear tuiscint agus teanga choitianta ar fáil ó thaobh eagrú agus cleachtadh na ról ceannaireachta agus bainistíochta i scoileanna na hÉireann. Aithnítear ann na príomhréimsí ceannaireachta agus bainistíochta i scoil, agus ansin roinntear iad siúd isteach i *gcaighdeáin* éagsúla ábhair do gach réimse.

Réimse a hAon: Ceannaireacht a Dhéanamh ar Theagasc agus Fhoghlaim

Seo a leanas a dhéanann **Ceannairí Scoile:**

- cuireann siad chun cinn cultúr d’fheabhas, chomhar, nuáil agus cruthaitheacht san fhoghlaim, sa teagasc agus sa mheasúnú
- cothaíonn siad gealltanais chun cuimsiú, comhionannas deiseanna agus forbairt gach dalta
- déanann siad bainistíocht ar phleanáil agus chur i bhfeidhm an churaclam scoile
- cothaíonn siad forbairt ghairmiúil múinteoirí a shaibhríonn foghlaim múinteoirí agus daltaí

Réimse a Dó: An eagraíocht a bhainistiú

Seo a leanas a dhéanann **Ceannairí Scoile:**

- cruthaíonn siad timpeallacht eagraithe, shlán agus fholláin don fhoghlaim, agus coimeádann siad í trí chumarsáid éifeachtach
- déanann siad bainistíocht ar acmhainní daonna, fisiceacha agus airgeadais na scoile chun eagraíocht foghlama a choimeád
- déanann siad staidéanna dúshlánacha agus casta a láimhseáil ar bhealach a léiríonn comhionannas, cothroime agus cóir
- forbraíonn siad agus cuireann siad i bhfeidhm córas chun freagracht agus freagrúlacht ghairmiúil a chur chun cinn

Réimse a Trí: Ceannaireacht a dhéanamh ar fhorbairt scoile

Seo a leanas a dhéanann **Ceannairí Scoile:**

- cuireann siad in iúil an fhís stiúrtha don scoil agus bíonn siad i gceannas ar a réadú i gcomhthéacs spiorad sáiniúil na scoile
- déanann siad ceannaireacht ar rannpháirtíocht na scoile i bpróiseas leanúnach d’fhéinmheasúnú
- cothaíonn siad agus coimeádann siad caidrimh le tuismitheoirí, le scoileanna eile agus leis an bpobal mór
- déanann siad bainistíocht, ceannaireacht agus idirghabháil i gcás athraithe chun freagairt do riachtanais fhorbartha na scoile agus d’athruithe ar oideachas

Réimse a Ceathair: Acmhainn cheannaireachta a fhorbairt

Seo a leanas a dhéanann **Ceannairí Scoile:**

- déanann siad léirmheas ar a gcleachtas mar cheannairí agus forbraíonn siad a dtuiscint ar cheannaireacht éifeachtach agus inbhuanaithe

- cuireann siad ar chumas ball foirne dul i mbun ról ceannaireachta agus iad a chomhlíonadh
- cuireann siad chun cinn agus éascaíonn siad guth an dalta, rannpháirtíocht an dalta, agus ceannaireacht an dalta
- tógann siad líonraí gairmiúla le ceannairí scoile eile

3. Ceannaireacht agus Bainistíocht i mBunscoileanna

Is gnách go dtagraíonn an téarma ‘ceannairí scoile’ go róil fhoirmiúla ceannaireachta a chuimsíonn múinteoirí ag a bhfuil poist fhreagrachta agus múinteoirí eile a chomhlíonann róil agus freagrachtaí atá ag croílár riarachán, bhainistíocht agus cheannaireacht na scoile. Mar sin, meastar i gcónaí go bhfuil róil cheannaireachta agus bhainistíochta araon ag freastal ar obair lárnach na scoile: foghlaim agus teagasc. Tá ról ceannaireachta ag gach múinteoir i bpobal na scoile agus maidir le foghlaim daltaí.

Cuimsíonn an ciorclán seo róil agus freagrachtaí na gceannairí sin a bhfuil na róil ainmnithe acu mar atá Príomhoide, Leas-Phríomhoide, Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide Cúnta II, faoi struchtúr nua ceannaireachta agus bainistíochta na scoile. Tagraíonn sé go sonrach do leithdháileadh agus cheapadh na bpost Leas-Phríomhoide agus Príomhoide Cúnta.

3.1 An Bord Bainistíochta/BOO

Faoi Alt 15 den Acht Oideachais, 1998, tá dualgas reachtúil leagtha ar Bhord Bainistíochta scoile déanamh cinnte go gcuirtear oideachas cuí ar fáil do gach dalta sa scoil.

Chun an dualgas sin a chomhlíonadh go héifeachtach, ba cheart go ndéanadh an Bord Bainistíochta/BOO maoirseacht chuí agus rialta, mar is cuí, ar an teagasc agus an bhfoghlaim sa scoil. Sa bhreis air sin, is féidir leis an mBord Bainistíochta/BOO, mar is cuí, agus ba cheart dó ról lárnach a ghlacadh i bhfeabhsú caighdeán sa scoil. Chuige sin, agus ó thaobh na ceannaireachta, tá freagrachtaí móra ar Bhoird Bhainistíochta/BOO na maidir le treoir scoile a shocrú.

Ní mór go mbeadh an Bord Bainistíochta/BOO freagrach as riachtanais agus tosaíochtaí athraitheacha na scoile a aithint agus as na riachtanais um cheannaireacht, bainistíocht agus tacaíocht. Agus na riachtanais sin á n-aithint, ní mór dó tuairimí na mball foirne sa scoil a thógáil san áireamh.

3.2 Príomhoide agus Leas-Phríomhoide

I gcomhréir le hAlt 22 den Acht Oideachais 1998, agus Alt 23 den Acht Oideachais (Leasú) 2012 tugann an Príomhoide ceannaireacht do mhúinteoirí, do bhaill foirne eile agus do dhaltaí chomh maith le pobal mór na scoile. Is ar an bPríomhoide a bhfuil an fhreagracht fhoriomlán, faoi stiúir an Bhoird Bhainistíochta/BOO, mar is cuí, as bainistíocht laethúil na scoile. Tá an Príomhoide freagrach as eagrú inmheánach na scoile, lena n-áirítear róil agus freagrachtaí a shannadh do bhaill den fhoireann teagaisc agus do bhaill foirne eile nach múinteoirí iad. Cuireann an Príomhoide faoi bhráid an Bhoird Bhainistíochta/BOO, mar is cuí, gach ráiteas agus tuarascáil a mbíonn tionchar acu ar iompar na scoile de réir mar a éilítear ag an mBord Bainistíochta/BOO.

Cé gurb é an Príomhoide atá freagrach ag deireadh an lae don Bhord Bainistíochta/BOO, mar is cuí, as bainistíocht agus ceannaireacht na scoile, tá post rithabhachtach ag an Leas-Phríomhoide san fhoireann ceannaireachta sinsearaí i scoil. Teastaíonn oscailteacht le haghaidh ceannaireachta roinnte chomh maith le fonn ar Phríomhoidí agus Leas-Phríomhoidí freagrachtaí ceannaireachta agus bainistíochta a scaipeadh ar

bhealach a spreagann agus a thacaíonn le comhpháirtíocht. Comhoibríonn an Leas-Phríomhoide leis an bPríomhoide agus a ról á chomhlíonadh agus gníomhaíonn siad mar Phríomhoide nó téann siad ina n-ionad agus iad as láthair. Ní hionann gníomhú mar Phríomhoide agus ceart as féin chun ceapadh i ndiaidh an phríomhoide sa ról.

3.3 Poist mar Phríomhoide Cúnta

Faoi fhorálacha an chiorcláin seo, tá an post reatha Príomhoide Cúnta athainmnithe mar *Phríomhoide Cúnta I (PC I)* agus an post reatha Múinteoir Dualgas Speisialta athainmnithe mar *Phríomhoide Cúnta II (PC II)*. Tá feidhm ag téarmaí go léir an chiorcláin seo, lena n-áirítear athshannadh (athainmniú) post, maidir le gach té ag a bhfuil post Príomhoide Cúnta nó post Dualgas Speisialta, is cuma faoin dáta ar a ceapadh iad.

Tá poist ag a bhfuil tábhacht straitéiseach ag Príomhoidí Cúnta i gceannaireacht, bainistíocht agus riar na scoile. I gcomhréir le prionsabail na ceannaireachta scaipthe, oibríonn Príomhoidí Cúnta i bhfoirne as lámh a chéile leis an bPríomhoide agus/nó Leas-Phríomhoide agus tá freagracht roinnt orthu, i gcomhréir le leibhéal an phoist, as réimsí mar:

- foghlaim agus teagasc
- ceannaireacht a dhéanamh ar fhorbairt scoile (forbairt curaclaim san áireamh)
- tacaíocht do dhaltaí agus leas san áireamh
- feabhsú scoile
- ceannaireacht/bainistíocht agus forbairt daoine aonair agus foirne
- oideachas speisialta agus cuimsiú
- tacú le múinteoirí le linn an chéim ionduchtaithe dá slí bheatha

4. Leithdháileadh Post um Príomhoide Cúnta

- 4.1 Féadfaidh údarais scoile poist fhreagrachta um Príomhoidí Cúnta a líonadh i gcomhréir leis an leithdháileadh atá leagtha amach i **dTábla 4.1.1** thíos, faoi réir cloí go hiomlán leis an gclár seo. Tá feidhm ag leithdháileadh na bpost ó dháta an chiorcláin seo. Tá an leithdháileadh sa tábla, bunaithe ar líon na bpost údaraithe teagaisc a ceadaíodh sa scoilbhliain roimhe sin, agus baintear úsáid as chun na híostairseacha a shocrú le haghaidh líon na bpost freagrachta PC i scoileanna. I gcás scoileanna a thagann i bhfad faoi bhun na dtairseach um Príomhoide Cúnta atá leagtha amach sa tábla seo a leanas féadfaidh siad folúntais do Phríomhoide Cúnta a líonadh de réir mar a thagann siad chun cinn suas go leibhéal na dtairseach atá leagtha amach sa tábla seo.

Tábla 4.1.1

Poist teagaisc údaraithe sa scoilbhliain roimhe	Príomhoide	Leas-Phríomhoide	Poist PC I	Poist PC II
1	1	0	0	0
2	1	0	0	0
3	1	1	0	0
4	1	1	0	1
5	1	1	0	1
6	1	1	0	1
7	1	1	0	1
8	1	1	0	1
9	1	1	0	1
10	1	1	0	1
11	1	1	0	1
12	1	1	0	1
13	1	1	0	1
14	1	1	0	1
15	1	1	0	2
16	1	1	0	2
17	1	1	0	2
18	1	1	1	2
19	1	1	1	2
20	1	1	1	2
21	1	1	1	2
22	1	1	1	3
23	1	1	1	3
24	1	1	1	3
25	1	1	1	3
26	1	1	1	3

27	1	1	1	3
28	1	1	1	3
29	1	1	1	3
30	1	1	1	4
31	1	1	1	4
32	1	1	1	4
33	1	1	1	4
34	1	1	1	4
35	1	1	1	5
36	1	1	1	5
37	1	1	1	5
38	1	1	1	6
39	1	1	1	6
40	1	1	2	6
41	1	1	2	6
42	1	1	2	7
43	1	1	2	7
44	1	1	3	7
45	1	1	3	7
46 +	1	1	3	8

- 4.2 Tá poist de bhreis ar an gcuóta eisiata ó líon na bpost údaraithe i scoil.
- 4.3 I gcás gach múinteora a bhfuil liúntas um post freagrachta acu ar bhonn pearsanta agus a athimscartar chuig scoil nua ceanglaítear orthu a bhfostóir a chur ar an eolas faoina stádas agus ní mór dóibh tabhairt faoi róil agus freagrachtaí mar atá leagtha amach i Mír 5.4 den chiorclán seo.

5. Riachtanais agus Tosaíochtaí Ceannaireachta agus Bainistíochta na Scoile a Aithint

- 5.1 Nuair a thagann folúntas chun cinn um post freagrachta, ní mór go dtabharfaí faoi phróiseas comhchomhairle idir an Príomhoide, an Leas-Phríomhoide, agus socróidh an Bord Bainistíochta/BOO:
- (i) Riachtanais agus tosaíochtaí aitheanta ceannaireachta agus bainistíochta na scoile;
 - (ii) Na róil agus na freagrachtaí nach mór a chomhlíonadh um cheannaireacht agus bainistíocht éifeachtach na scoile agus riachtanais agus tosaíochtaí aitheanta na scoile á dtógáil san áireamh, agus
 - (iii) Scaipeadh na ról agus na bhfreagrachtaí sin idir na poist bhainistíochta scoile atá ar fáil trí haird a thabhairt ar thosaíochtaí féin na scoile.

- 5.2 Agus na riachtanais agus tosaíochtaí ceannaireachta agus bainistíochta á n-aithint, ní mór do Bhoird Bhainistíochta/BOOna aird a thabhairt ar oibleagáidí dlí ar dtús agus féadfaidh siad aird a thabhairt ar:
- plean na scoile;
 - Ráiteas Misin na scoile agus a chuid aidhmeanna agus cuspóirí;
 - próifíl dalta agus curaclaim na scoile;
 - ceanglais an Roinn Oideachais agus Scileanna (agus an BOO i gcás bunscoile pobail agus a cuid gníomhaireachtaí;
 - agus féadfaidh siad cuimhneamh ar na freagrachtaí atá á gcomhlíonadh ag sealbhóirí poist reatha agus freagrachtaí atá á gcomhlíonadh ag baill foirne nach bhfuil poist fhreagrachta acu.
- 5.3 Ba cheart riachtanais agus tosaíochtaí ceannaireachta agus bainistíochta na scoile a chinneadh, an oiread is féidir, trí chomhaontú idir an Bord Bainistíochta/BOO agus na baill foirne. Murar féidir teacht ar chomhaontú tar éis comhchomhairle, áfach, fágfar faoin mBord Bainistíochta/BOO na cinní deireanacha a dhéanamh maidir leis an ábhar.
- 5.4 Ní mór do gach múinteoirí Cúntóirí faoi Phribhléid san áireamh, a bhfuil liúntais acu ar bhonn pearsanta um post freagrachta ról agus freagrachtaí na bpost freagrachta a chomhlíonadh ag leibhéal PC II. Féach freisin ar Rannán 19 le haghaidh eolais faoi impleachtaí ball foirne atá ina sealbhóirí liúntais ar bhonn pearsanta ar líonadh post freagrachta.

6. Ceapacháin chuig Poist Leas-Phríomhoide trí Chomórtas Oscailte

- 6.1 Le héifeacht ó Mheán Fómhair 2017, agus ar bhonn céimnithe, líonfar poist um Leas-Phríomhoide trí chomórtas oscailte (féach ar Thábla 6.1.1) áit a bhfuil folúntas ann agus i gcomhréir le nósanna imeachta ceapacháin atá leagtha amach do phoist Phríomhoide faoi Aguisín E den Lámhleabhar Rialachais um Bunscoileanna 2015-2019, nó aon leagan athbhreithnithe de sin. Mar sin, beidh na critéir incháilitheachta um cheapadh mar Leas-Phríomhoide agus na nósanna imeachta go léir a bhaineann le hagallaimh mar an gcéanna leo siúd le haghaidh cheapacháin Leas-Phríomhoide agus Príomhoide araon. Ba cheart a thabhairt faoi deara, áfach, go mbeidh an Príomhoide, Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta/BOO, agus Measúnóir Neamhspleách ina mbaill den Bhord Agallaimh um cheapacháin chuig an bpost Leas-Phríomhoide trí chomórtas oscailte.

Tábla 6.1.1

Comórtas Oscailte um Leas-Phríomhoide	
Bliain Scoile	Líon na Múinteoirí Ranga Príomhshrutha
2017/2018	24 nó níos mó
2018/2019	18 nó níos mó
2019/2020	14 nó níos mó
2020/2021	10 nó níos mó
2021/2022	6 nó níos mó
2022/2023	Gach Bunscoil

- 6.2 Níl aon mheicníocht achomhairc ar fáil do phoist Leas-Phríomhoide a líontar trí chomórtas oscailte.
- 6.3 Ní mór poist Leas-Phríomhoide i scoileanna atá níos lú ná iad siúd atá sonraithe i dTábla 6.1.1 a líonadh trí chomórtas inmheánach mar atá leagtha amach i Mír 7 go 10 den chiorclán seo.
- 6.4 Áit nach ndéanann aon duine iarratas ar fholúntas teagaisc um Leas-Phríomhoide i scoileanna áit a bhfuil feidhm ag ag comórtas inmheánach de ghnáth de réir *Tábla 6.1.1.*, ansin féadfaidh an scoil dul ar aghaidh agus an post a líonadh trí chomórtas oscailte.
- 6.5 Maidir le Leas-Phríomhoidí arna gceapadh trí chomórtas oscailte a d'fhéadfadh iarrthóir inmheánach a chuimsiú faoi théarmaí an chiorcláin seo déanfar iad a rangú sa dara háit ó thaobh sinsearachta i ndiaidh an Phríomhoide is cuma faoin bhfad seirbhíse sa scoil. Fanfaidh sinsearachta Leas-Phríomhoidí reatha agus iad siúd arna gceapadh trí chomórtas inmheánach mar atá i gCiorclán 0015/2016.
- 6.6 Ní fhéadfaidh Leas-Phríomhoide arna cheapadh trí chomórtas oscailte faoi théarmaí an chiorcláin seo éirí as a bpost mar Leas-Phríomhoide ach amháin áit a bhfuil folúntas teagaisc sa scoil agus nach mian leis an bPríomhoide a gceart chun éirí as a chleachtadh. Líonfar an folúntas do Leas-Phríomhoide a thiocfaidh chun cinn mar gheall air sin i gcomhréir le forálacha an chiorcláin seo. Áit a scarann Leas-Phríomhoide agus a dtéann siad i mbun an fholúntais bhua in sa scoil tagann sé/sí chun bheith mar an

múinteoir is sóisearaí sa scoil. Ní áirítear seirbhís a tugadh sa scoil roimhe sin le haghaidh chuspóirí sinsearachta sa chás sin.

7. Comórtas Inmheánach - Incháilitheacht um Poist mar Phríomhoide Cúnta I agus II agus Leas-Phríomhoide

7.1 Tá gach múinteoir buan agus sealadach atá i mbun seirbhíse i mbunscoil aitheanta incháilithe le hiarratas a dhéanamh ar phoist Phríomhoide Chúnta agus ar phost an Leas-Phríomhoide (comórtas inmheánach). Ní fhéadfar múinteoir sealadach cáilithe a cheapadh chuig post freagrachta ach i gcáil sealadach/gníomhach le haghaidh fhad a c(h)onartha, áfach, nó go dtí nach mbeidh gá leis an bpost sa scoil a thuilleadh, cibé acu is luaithe, ach amháin áit a dtagann conradh buan/Conradh Tréimhse Éiginnte nó conradh teagaisc téarma sheasta eile ina dhiaidh.

7.2 Múinteoir ar Saoire Fhaofa:

Tá múinteoirí atá ar saoire fhaofa, ar nós saoire breoiteachta, saoire máithreachais, saoire tuismitheoireachta nó sos gairme incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar phost freagrachta. Ba cheart cóip den fhógra faoin bpost freagrachta atá ar fáil a sheoladh trí phost cláraithe chuig na múinteoirí sin ag a mír seoltaí teagmhála. Fágfar faoi mhúinteoirí atá ar saoire déanamh cinnte go bhfuil seoladh teagmhála suas le dáta agus reatha ag an mBord Bainistíochta/BOO.

7.3 Poist Oideachais Speisialta:

Déantar poist oideachais speisialta a leithdháileadh ar scoil chun freastal go sonrath ar dhaltaí ag a bhfuil riachtanais speisialta. Bíonn na poist sin lasmuigh den chuóta de ghnáth agus dá bharr sin ní gnách go ndéantar iad a shocrú trí fhéachaint chuig an líon ata cláraithe sa scoil. Cuimsíonn siad iad seo a leanas:

- Poist do Mhúinteoirí Oideachais Speisialta,
- Poist do chomhordaitheoirí baile is scoile,
- Poist do mhúinteoirí tacaíochta,
- Múinteoirí ranga speisialta, e.g. poist atá ceadaithe go sonrath do dhaltaí ag a bhfuil riachtanais speisialta,
- Poist do mhúinteoirí luath-thosaitheora,
- Poist Mhaolaithe
- Múinteoirí Tacaíochta Teanga

7.4 Baineann an méid seo a leanas le poist **Leas-Phríomhoide** agus le poist oideachais speisialta:

(i) **Bonn roinnte:**

Tá múinteoir atá ag obair i bpost roinnte oideachais speisialta incháilithe chun bheith ceaptha chuig an bpost **Leas-Phríomhoide**, ach ceanglófar air/uirthe scaradh le post an Leas-Phríomhoide go sealadach, agus iad ag obair sa phost teagaisc roinnte. Áit a scarann Leas-Phríomhoide lena p(h)ost go sealadach,

féadfar Leas-Phríomhoide Gníomhach a cheapadh i gcomhréir le téarmaí Mír 14 den chiorclán seo.

(ii) **Bonn neamhroinnte:**

Tá múinteoir atá ag obair i bpost teagaisc oideachais speisialta ar **bhonn neamhroinnte** incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar an bpost **Leas-Phríomhoide**, agus bheith ceaptha chuige.

Agus poist oideachais speisialta **neamhroinnte** á leithdháileadh, meabhraítear do Bhoird Bhainistíochta/BOOnna go bhféadfadh go mbeadh ar Leas-Phríomhoide gníomhú in ionad Príomhoide agus mar sin go bhféadfadh go laghdófaí an t-am teagaisc le daltaí ag a bhfuil riachtanais speisialta. Dá réir sin, molann an Roinn go láidir do Bhord Bainistíochta/BOO an méid sin a thógáil san áireamh agus múinteoirí á sannadh chuig poist oideachais speisialta. Áit a gceapfaí Leas-Phríomhoide chuig post oideachais speisialta, agus go laghdófaí am teagaisc mar gheall air sin, d'fhéadfadh go n-éileodh a Roinn go ndéanfaí post oideachais speisialta a athshannadh.

(iii) **Ról Leas-Phríomhoide agus Comhordaitheor Teagmhála Baile is Scoile**

Ní fhéadfaidh Leas-Phríomhoide gníomhú mar Chomhordaitheor Teagmhála Baile is Scoile is cuma an bhfuil nó nach bhfuil an post roinnte. Féadfaidh sé/sí scaradh go sealadach lena liúntas um post freagrachta, áfach, agus féadfar sealbhóir poist gníomhach a cheapadh i gcomhréir le Mír 14.

7.5 Baineann an méid seo a leanas le poist **Phríomhoide Chúnta** agus le poist oideachais speisialta:

(i) **Bonn roinnte:**

Tá múinteoir atá ag obair i bpost teagaisc oideachais speisialta ar **bhonn roinnte** incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar an bpost Príomhoide Cúnta (PC I nó PC II) agus bheith ceaptha chuige faoi réir an Bord Bainistíochta/BOO a bheith cinnte, go gcomhlíonfar dualgais go léir an phoist .

(ii) **Bonn neamhroinnte:**

Tá múinteoir atá ag obair i bpost oideachais speisialta ar **bhonn neamhroinnte** incháilithe chun iarratas a dhéanamh ar an bpost Príomhoide Cúnta (PC I nó PC II) agus bheith ceaptha chuige.

(iii) **Na Poist Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide Cúnta II**

Féadfar catagóir ar bith de phost oideachais speisialta cibé acu gur post roinnte nó eile a shannadh don té atá i mbun poist mar Phríomhoide Cúnta. Sula ndéanfar aon cheapachán den sórt sin, áfach, ní mór go mbeadh Bord Bainistíochta/BOO cinnte, i dteannta le tabhairt faoin bpost oideachais speisialta gur féidir ról an phoist fhreagrachta a chomhlíonadh go cumasach agus go héifeachtúil.

(iv) **An Liúntas don Phost Freagrachta a Ghéilleadh**

Áit a gcinneann Bord Bainistíochta/BOO nach féidir le múinteoir atá ag obair i bpost oideachais speisialta roinnte dualgais go léir an ról mar Phríomhoide Cúnta I nó Phríomhoide Cúnta II a chomhlíonadh, féadfar Príomhoide Cúnta I nó Príomhoide Cúnta II gníomhach a cheapadh. Tabharfar

an liúntas ar ais do shealbhóir iarbhír an phoist nuair a thabharfaidh siad faoin ról lánaimseartha arís. Ní bheidh teideal pearsanta don liúntas ag sealbhóir gníomhach an phoist agus géillfidh siad an méid céanna nuair a rachaidh múinteoir atá ag obair i bpost roinnte oideachais speisialta i mbun an ról lánaimseartha arís.

8. Fógraíocht

- 8.1 Tar éis an phróiseas comhchomhairle mar atá leagtha amach i Rannán 5 thuas a thabhairt i gcrích, ní mór fógra faoi aon phost folamh sa réimse ceannaireachta nó bainistíochta a chur suas in áit fheiceálach sa scoil ionas go mbeidh gach ball foirne teagaisc in ann é a fheiceáil. Ina theannta sin, ba cheart fógra a sheoladh chuig múinteoirí saoire chuig a seoladh teagmhála nó seoladh ríomhphoist ainmnithe.
- 8.2 Ba cheart go sonrúfaí san fhógra leibhéal an phoist (PC I, PC II nó Leas-Phríomhoide). Ba cheart go sonrúfaí san fhógra go dtiocfadh an té a cheapfaí chun bheith ina mball den fhoireann cheannaireachta agus bhainistíochta sa scoil. Ba cheart go leagfaí amach ann ról agus freagrachtaí an phoist bunaithe ar riachtanais agus tosaíochtaí ceannaireachta agus bainistíochta na scoile mar atá aitheanta ag an mBord Bainistíochta/BOO agus go bhféadfadh go n-athrófaí na ról agus na freagrachtaí sin.
- 8.3 Ba cheart go bhfágfaí an fógra ar an gclár fógraí sa scoil ar feadh cúig lá scoile.
- 8.4 Ba cheart go sonrúfaí san fhógra an dáta deiridh um ghlacadh le hiarratas nár cheart go mbeadh sé níos luaithe ná deich lá scoile ón lá deireanach ar a raibh an fógra suas ar an gclár.
- 8.5 Maidir le múinteoirí ar mian leo iarratas a dhéanamh ar an bhfolúntas ceannaireachta agus bainistíochta ba cheart dóibh déanamh amhlaidh trí scríobh chuig an mBord Bainistíochta/BOO laistigh den teorainn ama atá sonraithe ar an bhfógra.

Nóta:

- (a) Tabhair faoi deara le do thoil go n-áirítear leis an tréimhse cúig lae a bhfuil tagairt di in 8.3 thuas, an lá ar a bhfuil an fógra faoin gceapachán beartaithe foilsithe den chéad uair.
- (a) Tabhair faoi deara le do thoil go n-áirítear leis an tréimhse de dheich lá scoile a bhfuil tagairt di in 8.4 thuas, an lá deireanach ar a bhfuil an fógra suas ar an gclár.

9. Agallamh

9.1 **Baill an Bhord Agallaimh:**

Ní mór go mbeadh an Bord Agallaimh déanta suas den Phríomhoide, de Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta agus de Mheasúnóir Neamhspleách. (I gcás go ndéanfaí dara Bord Agallaimh tar éis achomhairc, ní mór go mbeadh dara Measúnóir Neamhspleách ina mball den Bhord) - tagraítear dó sa chuid faoin Nós Imeachta um Achomhairc. Ní mór gur bean a bheadh i mball amháin den Bhord Agallaimh ar a laghad agus gur fear a bheadh i mball amháin de ar a laghad

9.2 Ní mór don Bhord Bainistíochta an Measúnóir Neamhspleách a cheapadh agus a roghnú ó liosta ainmneacha arna dhéanamh go speisialta don chuspóir sin idir Pátrún/CE scoile agus an INTO. Tá na liostaí sin ar fáil ó Ionadaithe Ceantair INTO agus ó ionadaithe an Phatrúin/CE. (Mar shampla, i gcás scoileanna Caitliceacha, bíonn liostaí ar fáil ón Rúnaí Deoise áitiúil).

9.3 Ní mór don Bhord Agallaimh teacht le chéile laistigh de thréimhse ama réasúnta tar éis an dáta deiridh um ghlacadh le hiarratais. Ní mór don Bhord Agallaimh na hiarratais a mheas agus agallamh a chur ar gach iarratasóir don phost, fiú i gcúinsí áit nach bhfuil ach aon iarratasóir amháin ann.

9.4 Ní mór agallaimh a reáchtáil laistigh de thréimhse ama réasúnta tar éis an dáta deiridh um ghlacadh le hiarratais. Ba cheart fógra réasúnta a thabhairt d'iarrthóirí faoi dháta agus am an agallaimh.

9.5 Nochtadh spéise/ionracas imeachtaí an Bhoird Agallaimh:

(i) Ní mór don Bhord Bainistíochta a chur in iúl do Chathaoirleach an Bhoird Agallaimh gurb é lucht an Bhoird Agallaimh atá freagrach as plé le nochtadh spéise/ionracas i gcomhréir leis na nósanna imeachta atá leagtha amach sa chiorclán seo.

(ii) Ní mór do bhall den Bhord Agallaimh a bhfuil gaol acu le duine atá ina n-iarratasóir ar an gceapachán nochtadh don Bhord Agallaimh gurb ann don gaol sin chomh maith le chomh maith le nádúr an ghaoil. Ní gá go gciallódh gaol gairmiúil ann féin go bhfuil coinbhleacht leasa i gceist e.g. múineadh nó hoibriú le chéile san am atá thart. Sa chomhthéacs sin ceanglaítear ar bhaill den Bhord Agallaimh nochtadh a dhéanamh ní hamháin i gcás gaol clainne ach i dtaobh gaol ar bith a d'fhéadfaí a mheas go mbeadh sé chun dochair do dhéanamh cinnte go bhfuil neamhchlaontacht iomlán i bpróiseas an agallaimh.

(iii) Tar éis an nochtá sin, ní mór don Bhord Agallaimh a chinneadh cibé acu an leanfaidh an ball sin ar aghaidh ag glacadh páirte i gcinneadh ar bith maidir leis an gceapachán suas go daingniú ar leibhéal an Bhoird Bhainistíochta. Áit a gcinneann an Bord Agallaimh go bhfuil inní i gceist maidir le ball den Bhord, ba cheart do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta teagmháil a dhéanamh láithreach leis an bPátrún. Ainmneoidh an Pátrún/CE ball eile ina (h)ionad tar éis dul i gcomhairle le Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta

- (iv) Ní mór aon nochtadh den sórt sin, nádúr an nochta agus an cinneadh a thairfeadh agus a chur san áireamh sa tuairisc scríofa ag Cathaoirleach an Bhoird Agallaimh chuig an mBord Bainistíochta tar éis go mbeidh an próiseas tugtha chun críche.
- (v) D'fhéadfadh mainneachtain aon ghaol a nochtadh an próiseas a dhéanamh neamhbhailí.
- (vi) Ba cheart go mbainfeadh ceisteanna arna gcur ag baill de na Boird Agallaimh le riachtanais an phoist atá fógartha agus go mbeadh siad bunaithe ar na critéir atá leagtha amach thíos. Ní mór do Bhoird Agallaimh déanamh cinnte nach gcuireann ceisteanna arna gcur in agallamh le hidirdhealú ar na bunúis atá leagtha amach in Alt 6 (2) de na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998-2015 i.e. inscne, stádas sibhialta, stádas clainne, claonadh gnéasach, creideamh, aois, míchumas, cine agus ball den Lucht Taistil.

10. An Scéim Mharcála

- 10.1 Ní mór go mbeadh roghnú an iarratasóra rathúil bunaithe ar cheithre hinniúlacht atá ar an dul leis an gCreat Cáilíochta um Cheannaireacht agus Bainistíocht (féach ar Chuid 2 den chiorclán seo). Baineann na hinniúlachtaí le gach post Príomhoide Chúnta agus le poist Leas-Phríomhoide atá á líonadh trí chomórtas inmheánach (tá siad go léir den tábhacht chéanna) – féach ar *Thábla 10.1.1*. Beidh luach thaithí múinteora agus an chaoi a gcuireann sé sin lena gcumas riachtanais an phoist seo a chomhlíonadh léirithe i gcur i bhfeidhm na gcritéar.

Tábla 10.1.1.

	Príomhoide Cúnta I & II agus Leas-Phríomhoide (Comórtas inmheánach amháin)	
<i>Cumas cruthaithe (le samplaí ábhartha de thaithí ghairmiúil, oideachais agus saoil) maidir le:</i>		
i.	Ceannaireacht a dhéanamh ar Fhoghlaim agus Theagasc	25 mharc
ii.	An eagraíocht a bhainistiú	25 mharc
iii.	Ceannaireacht a dhéanamh ar fhorbairt scoile	25 mharc
iv.	Acmhainn cheannaireachta a fhorbairt	25 mharc

- 10.2 Ba cheart don scoil na taifid go léir a bhaineann leis an iarratasóir rathúil a choimeád i rith na fostaíochta móide 7 mbliana.

- 10.3 Ba cheart cáipéisí a choimeád ar feadh 18 míosa le haghaidh iarratasóra/iarratasóirí nach n-éiríonn leo, lena n-áirítear iarratasóirí nach gcuirtear ar an ngearrliosta iad don agallamh, i gcomhréir le nósanna imeachta um Chosaint Sonraí.

11. Ceapadh Iarrthóra Rathúil

- 11.1 Tar éis an phróiseas agallaimh a thabhairt chun críche, ní mór do Chathaoirleach an Bhoird Agallaimh tuairisc scríofa a chur faoi bhráid an Bhoird Bhainistíochta ina leagfar amach an méid seo a leanas:
- (i) Gur cloíodh leis na nósanna imeachta um roghnú.
 - (ii) An ndearnadh nochtadh spéise/ionracais don Bhord Agallaimh agus toradh an nochtá sin.
 - (iii) Ainm an iarratasóra is airde atá rangaithe a mheasann sé gurb iad an t-iarratasóir is oiriúnaí don cheapachán, agus
 - (iv) Deimhniú go bhfuarthas teistiméireachtaí oiriúnacha don iarratasóir is airde a rangáíodh agus a ainmníodh don cheapachán.
- 11.2 Ní mór don Bhord Bainistíochta/CE an t-iarrthóir a ainmníonn an Bord Agallaimh a cheapadh, faoi réir thoradh achomhairc, más ann dó.
- 11.3 Cuirfear suas togra an Bhoird Bhainistíochta/BOO post a thairiscint do mhúinteoir áirithe sa scoil sna téarmaí seo a leanas: -

“Tá sé beartaithe ag Bord Bainistíochta/BOO (ainm na scoile)..... an post (sonraigh post) a thairiscint do..... (ainm an mhúinteora), ar choinníoll nár lóistéal iarrthóir nár éirigh leo achomharc i gcoinne an togra le Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta laistigh de dheich lá scoile ó fhoilsiú an fhógra seo .”
(Ní mór an dáta foilsithe agus síniú an Chathaoirligh a chur san fhógra)*

Ba cheart cóip den fhógra seo a sheoladh freisin trí phost cláraithe chuig múinteoirí atá ar saoire fhaofa. Ní mór do mhúinteoirí atá ar saoire fhaofa agus ar mian leo achomharc a dhéanamh i gcoinne chinneadh an Bhoird Bhainistíochta/BOO é sin a dhéanamh laistigh de 10 lá scoile ón litir a fháil.

*Tabhair faoi deara le do thoil go n-áirítear leis an tréimhse deich lae an lá ar a bhfuil an fógra faoin gcheapachán beartaithe foilsithe.

- 11.4 Dearbhóidh an Bord Bainistíochta/BOO an ceapachán don mhúinteoir faoi réir chomhlíonadh fhorálacha an chiorcláin seo. Ní mór go sonrúfaí sa litir tairisceana go bhfuil a ról faoi réir athbhreithnithe rialta agus go bhféadfadh, mar gheall ar fhreagrachtaí an ról, go mbeadh ar an mhúinteoir bheith i mbun an ról cheannaireachta laistigh den lá scoile caighdeánach. Sula nglacann siad le ceapachán, rachaidh an sealbhóir poist isteach i gconradh chun tabhairt faoi ról an phoist a bhfuil sé/sí á

cheapadh chuige. Is féidir fianaise den chonradh a chur ar fáil i gceann ar bith de na trí fhormáid seo a leanas:

- (i) comhaontú scríofa lena n-áirítear na ról agus na freagrachtaí arna cheapadh idir an Bord Bainistíochta/BOO agus an múinteoir atá i gceist agus arna shíniú ag an múinteoir agus Cathaoirleach an Bhoird;
nó
- (ii) litir ón múinteoir atá i gceist agus í seolta chuig an mBord Bainistíochta/BOO ina dtugann sé/sí le fios go bhfuil sé/sí sásta glacadh leis an bpost chomh maith leis na ról agus na freagrachtaí a ghabhann leis an bpost;
nó
- (ii) litir ó Chathaoirleach an Bhoird/BOO chuig an múinteoir ina ndeimhnítear nádúr an chomhaontaithe a ndearnadh leis an múinteoir agus ina leagtar amach na ról agus na freagrachtaí a ghabhann leis an bpost.

Áireofar leis an méid thuas admháil ag an múinteoir gurb eol dó/di:

- go bhfuil ról/freagrachtaí an POR faoi réir athbhreithnithe agus go bhféadfadh go dtiocfadh athrú air i gcomhréir le riachtanais agus tosaíochtaí na scoile;
- go bhféadfadh go mbeadh air/uirthi bheith i mbun an ról lasmuigh den lá scoile caighdeánach d'fhonn na ról/freagrachtaí a chomhlíonadh.

11.5 Ní mór an méid seo a leanas a chur sa chonradh:-

- Chun comhlíonadh na ról agus na bhfreagrachtaí atá sannta dóibh ag an múinteoir a choimeád i gcuimhne, ní mór don Scoil údarás a thabhairt don Roinn Oideachais agus Scileanna/BOO an liúntas cuí a íoc as an gcatagóir poist ón sceideal tuarastal agus liúntas le haghaidh múinteoirí ag an ráta a aontófar ó am go chéile i Scéim Réitigh agus Eadrána na Múinteoirí nó cibé Scéim eile a d'fhéadfadh dul ina hionad nó bheith aontaithe ó am go chéile, i dteannta le scála tuarastail an mhúinteora.
- I gcás go dtarlódh díospóid idir an múinteoir agus an Príomhoide maidir le gné ar bith de na ról agus freagrachtaí a ghabhann leis an bpost agus, murar féidir cúrsaí a réiteach trí phlé idir an Príomhoide agus an múinteoir, féadfaidh an múinteoir an cheist a ardú leis an mBord Bainistíochta/BOO.

Ní gá cóip den chonradh ábhartha a chur faoi bhráid na Roinne ach ba cheart don Bhord Bainistíochta/BOO cóip a choimeád.

11.6 Nuair a bheidh ceapacháin déanta, ba cheart don Bhord Bainistíochta/BOO fógra a thabhairt faoi sin don Roinn agus úsáid á baint as POR 1 Leasaigh ionas gur féidir leis an múinteoir an liúntas um post freagrachta a fháil. Tá an fhoirm sin ar fáil ar iarratas ón Rannán Phárolla Bunscoile sa Roinn i mBaile Átha Luain nó ar láithreán gréasáin na Roinne ag www.education.ie

12. Sannadh Ról agus Freagrachtaí do Phoist Príomhoide Chúnta

- 12.1 Féadfar sannadh/athshannadh ról agus freagrachtaí chuig Príomhoidí Cúnta a tharmligean ag an mBord Bainistíochta/BOO chuig an bPríomhoide, tar éis plé ar leibhéal Boird Bhainistíochta. Tabharfaidh an Príomhoide aird ar riachtanais agus thosaíochtaí aitheanta na scoile agus tar éis dul i gcomhairle le sealbhóir poist féadfaidh sé/sí ról agus freagrachtaí eile a shannadh don sealbhóir poist sin arb ról agus freagrachtaí iad atá oiriúnach do leibhéal an phoist faoi seach (PC I agus PC II).
- 12.2 Ba cheart go mbeadh na ról agus na freagrachtaí a ghabhann leis na poist Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide II faoi seach ar aon dul le leibhéal an phoist.
- 12.3 Beidh ról agus freagrachtaí gach shealbhóir poist leagtha amach i Ráiteas faoi Ról agus Freagrachtaí. Féach ar Aguisín 1 ina bhfuil an ráiteas faoi theimpléad.
- 12.4 Ar aon dul le dea-chleachtas ba cheart go reáchtálfaí cruinniú idir an Príomhoide nó Leas-Phríomhoide agus an sealbhóir poist, ag ar cheart cuspóirí a leagan amach. D'fhéadfadh go mbeadh cuspóirí nasctha le féinmheasúnú na scoile agus d'fhéadfadh go mbeadh feidhm ag straitéisí arna n-úsáid i bhféinmheasúnú na scoile.
- 12.5 Ní mór athbhreithniú a dhéanamh ag eatraimh rialta ar shannadh ról agus freagrachtaí, agus é a dhéanamh gach dhá bhliain ar a laghad. Tá sé ríthábhachtach go mbeadh na ról agus freagrachtaí sannta fós ábhartha do riachtanais agus thosaíochtaí na scoile. Ba cheart aird a thabhairt ar an tábhacht a bhaineann le deis a thabhairt do shealbhóirí poist cur lena mír scileanna agus cumas ceannaireachta agus iad a fhorbairt trí ról cheannaireachta difriúla sa scoil a shannadh dóibh áit is féidir. Meastar gur gné thábhachtach é sin dá bhforbairt ghairmiúil féin.

13. Tuairisciú agus Athbhreithniú

- 13.1 Tá gach sealbhóir poist ar a bhfuil freagrachtaí ceannaireachta freagrach don Bhord Bainistíochta as comhlíonadh a mír ról agus freagrachtaí agus as an gcaoi a gcuireann a mír oibre le dul chun cinn oideolaíoch agus eagraíochta na scoile.

13.2 Tuarascáil Bhliantúil

Cuirfidh gach sealbhóir poist agus an Leas-Phríomhoide san áireamhtuarascáil bhliantúil faoi bhráid an Phríomhoide/an Leas-Phríomhoide mar is cuí agus tagairt inti do na cuspóirí atá socraithe don sealbhóir poist maidir leis na ról agus freagrachtaí sonracha a sannadh/a athshannadh dó/di. Beidh an tuarascáil sin mar bhonn eolais do phlé leis an bPríomhoide/Leas-Phríomhoide Beidh na tuarascálacha sin mar chuid de thuarascáil

bhliantúil an Phríomhoide ar cheannaireacht agus bhainistíocht sa scoil chuig an mBord Bainistíochta/BOO.

13.3 **Athbhreithniú (in Aguisín 2)**

Ag eatraimh rialta, agus gach dhá bhliain ar a laghad, ceanglaítear ar shealbhóir poist tabhairt faoi athbhreithniú leis an bPríomhoide/Leas-Phríomhoide. Is é bheidh san áireamh san athbhreithniú ná:

- (i) athbhreithniú ar an ról i bhfianaise riachtanas athraitheach na scoile;
- (ii) athbhreithniú ar fhorbairt ghairmiúil an sealbhóir poist;
- (iii) athbhreithniú ar dhul chun cinn sna réimsí freagrachta comhaontaithe.

13.4 Ós rud é go mbíonn riachtanais na scoile ag athrú i gcónaí d'fhéadfadh go ndéanfaí ról agus freagrachtaí an sealbhóir poist a athshannadh laistigh den fhoireann cheannaireachta agus bhainistíochta mar thoradh ar an athbhreithniú sin.

14. Sealbhóirí Phoist Gníomhaithe

14.1 **Poist Gníomhaithe um Leas-Phríomhoide agus Príomhoide Gníomhach**

I gcás gníomhú ag leibhéal níos airde i gcáil Príomhoide nó Leas-Phríomhoide, ar aon dul leis na socruithe reatha, féadfar íocaíocht an liúntais a cheadú áit a maireann an tréimhse ina ngníomhaítear ag leibhéal níos airde ar feadh tréimhse d'aon mhí amháin gan bhriseadh ar a laghad.

14.2 **Poist Gníomhacha um Príomhoidí Cúnta**

Ceaptar sealbhóir phost gníomhaithe chuig an bpost Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide Cúnta II:

- agus sealbhóir buan an phoist as láthair nó cead neamhláithreachta acu nó i mbun shocrú idir scoile um roinnt poist ar feadh 84 lá ar a laghad i ndiaidh a chéile ar choinníoll go bhfuil an post freagrachta fós de dhíth.
- áit a scarann sealbhóir phost oideachais go speisialta lena liúntas um post freagrachta, ar choinníoll go bhfuil an post freagrachta fós de dhíth.

Ní mór don Roinn liúntas gníomhaithe a íoc nuair atá socrú gníomhaithe i bhfeidhm ar feadh 84 lae ar a laghad faoi réir ceada mar atá leagtha amach i Mír 15 thíos.

Déanfar íocaíocht go cúlghabhálach tar éis go mbeidh an ról comhlíonta ar feadh 84 lae agus go coicisiúil ina dhiaidh sin i gcás gach poist ina ngníomhaítear ag leibhéal níos airde.

14.3 **Ag Socrú go bhfuil Post Gníomhaithe de dhíth**

Sula gceaptar múinteoir chuig post gníomhaithe freagrachta, seachas chuig post Príomhoide, ní mór don Bhord Bainistíochta/BOO déanamh cinnte go bhfuil an ceapachán gníomhaithe de dhíth.

Tá post gníomhaithe de dhíth nuair atá téarmaí Chuid 4 agus 19 den chiorclán seo comhlíonta go hiomlán. Más gá, ceanglaítear ar Bhord soiléiriú a lorg maidir leis an ábhar sin ó Rannóg na Leithdháiltí sa Roinn, sula dtéitear ar aghaidh le ceapachán gníomhaithe.

14.4 **Ról an Sealbhóir Phost Gníomhaithe**

Ní mór go gceanglófaí ar mhúinteoir arna cheapadh chuig post gníomhaithe tabhairt faoin ról agus faoi na freagrachtaí is cuí don phost.

14.5 **Ceapacháin ghníomhaithe – Gearrthéarmach / Fadtéarmach**

Is gá deighilt a dhéanamh idir ceapacháin ghníomhaithe atá gearrthéarmach ó thaobh faid agus iad siúd atá fadtéarmach ó thaobh faid.

14.6 **Ceapacháin Ghníomhaithe Gearrthéarmacha**

Tá feidhm ag ceapacháin ghníomhaithe gearrthéarmacha le haghaidh asláithreachtaí de níos lú ná aon scoilbhliain amháin i.e. tosaíonn siad i rith na scoilbhliana agus ní leanann siad ar aghaidh thar dheireadh na scoilbhliana. Ní mór go líonfaí ceapacháin ghearrthéarmacha um poist gníomhaithe trí hardú céime a thabhairt don chéad sealbhóir poist eile is sinsearaí agus is oiriúnaí mar a bhfuil cur síos air i (i) go (iv) thíos (e.g. *Áit a bhfuil níos mó ná aon sealbhóir poist den ghrád céanna i measc na mball foirne ba cheart go líonfaí an post gníomhaithe ag an sealbhóir poist ag a bhfuil an tseirbhís is faide déanta acu sa phost atá i gceist a bhfuil ardú céime ar fáil dó*).

I gcás nach bhfuil aon sealbhóirí post eile ar fhoireann scoile, ba cheart go líonfaí post gníomhaithe trí hardú céime a thabhairt don mhúinteoir is sinsearaí atá oiriúnach.

(i) **Príomhoide Gníomhach**

I scoileanna ina bhfuil 3 múinteoirí nó níos mó, ba cheart ardú céime a thabhairt do Leas-Phríomhoide chun post Príomhoide ghníomhaigh a líonadh in éagmais an Phríomhoide mar gheall ar bhreiteacht nó chúis eile. I gcás go ndiúltódh an Leas-Phríomhoide do phost an Phríomhoide Ghníomhaigh, ní íocfar a liúntas Leas-Phríomhoide ar feadh thréimhse an phoist ghníomhaigh. I scoileanna ina bhfuil beirt múinteoirí ní mór do mhúinteoir an rang príomhshrutha tabhairt faoi ról an Phríomhoide le linn thréimhse ar bith ina bhfuil sé/sí as láthair ón scoil. I gcás nach mbeadh an mhúinteoir rang príomhshrutha sásta tabhairt faoi ról an Phríomhoide, tharraingeofaí siar a liúntas. I scoileanna ina bhfuil aon mhúinteoir amháin íocfar liúntas gníomhaithe leis an mhúinteoir ionaid faoi réir fhorálacha an chiorcláin seo.

- (ii) ***Leas-Phríomhoide Gníomhach***
Ba cheart ardú céime a thabhairt don Phríomhoide Cúnta I is sinsearaí atá oiriúnach chun post Leas-Phríomhoide gníomhaigh a líonadh. I scoileanna nach bhfuil Príomhoide Cúnta I iontu, féadfar an Príomhoide Cúnta II is sinsearaí atá oiriúnach a cheapadh mar Leas-Phríomhoide gníomhach.
- (iii) ***Príomhoide Cúnta Gníomhach I***
Ba cheart ardú céime a thabhairt don Phríomhoide Cúnta II is sinsearaí atá oiriúnach chun post Príomhoide Chúnta I a líonadh.
- (iv) ***Príomhoide Cúnta Gníomhach II***
Ba cheart folúntas um Príomhoide Cúnta II a líonadh trí hardú céime a thabhairt don mhúinteoir is sinsearaí atá oiriúnach agus nár tugadh ardú céime dóibh roimhe ar fhoireann scoile.

14.7 Ceapacháin Gníomhaithe Fadtéarmacha

Bíonn ceapacháin gníomhaithe fadtéarmacha níos faide ná an íostréimhse d'aon scoilbhliain amháin. Féadfar ceapacháin gníomhaithe fadtéarmacha a líonadh i gceachtar de dhá bhealach:

- (i) Féadfar ceapacháin gníomhaithe fadtéarmacha um Príomhoidí, Leas-Phríomhoidí agus Príomhoidí Cúnta a líonadh mar atá leagtha amach i 14.6 (i) go (iv) thuas.

Ní mór an folúntas is sóisearaí/an folúntas gníomhaithe iarmhartach, más ann dó, a líonadh trí chomórtas inmheánach ó laistigh d'fhoireann na scoile. Tá cur síos déanta i Mír 7 - 10 den chiorclán seo ar na nósanna imeachta um chomórtas inmheánach.
- (ii) Mar rogha eile in ionad na nósanna imeachta um ceapacháin gníomhaithe a dhéanamh atá leagtha amach i 14.6 (i) go (iv) thuas, féadfaidh Bord Bainistíochta/BOO post gníomhaithe fadtéarmach a líonadh trí chomórtas inmheánach laistigh d'fhoireann na scoile i gcomhréir le Fo-alt (iv) thíos.
- (iii) I gcás gur cloíodh leis na nósanna imeachta i 14.6 (i) agus 14.6 (ii) thuas agus nach bhfuil aon mhúinteoir sásta ról tabhairt faoi ról an Phríomhoide, tá rogha ag an mBord Bainistíochta/BOO post an Phríomhoide Gníomhaigh a fhógairt trí chomórtas oscailte seachtrach. Mura gcuireann iarratasóir oiriúnach ar bith isteach ar an bpost, áfach, beidh sé mar oibleagáid ar an Leas-Phríomhoide gníomhú ar son an Phríomhoide.
- (iv) Tá na nósanna imeachta nach mór cloí leo agus ceapacháin gníomhaithe á ndéanamh trí chomórtas inmheánach leagtha amach i Mír 7 go 10 den chiorclán seo. Tá na nósanna imeachta sin leasaithe sa mhéid is go gcuirtear deireadh leis an ngá do Mheasúnóir Seachtrach a bheith ar mBord Agallaimh um poist gníomhaithe.

14.8 Cúrsaí Ginearálta:

Féadfaidh ceapacháin ghníomhaithe fadtéarmacha atá de dhíth agus atá le leanúint ar aghaidh i dara scoilbhliain nó ar feadh tréimhse níos faide leanúint ar aghaidh gan bhriseadh nó áit is gá féadfar iad a fhógairt arís sa scoil. Ní mór fógraí faoi leanúint ar aghaidh leis an gceapachán a chur faoi bhráid na Roinne.

15. Íocaíocht Liúntais um Post Gníomhaithe Freagrachta

- 15.1 I gcás múinteora a chomhlíonann an ról gníomhaithe mar Phríomhoide Cúnta I nó Príomhoide Cúnta II, ar feadh 84 lae i ndiaidh a chéile ar a laghad agus sealbhóir iarbhír an phoist ar saoire fhaofa íoctha nó neamh-íoctha féadfar an liúntas cuí a íoc leo faoi réir na gcoinníollacha i 15.3 go 15.5 thíos.
- 15.2 I gcás gníomhú ag leibhéal níos airde i gcáil Príomhoide nó Leas-Phríomhoide, ar aon dul leis na socrúithe reatha, féadfar íocaíocht an liúntais a cheadú áit a maireann an tréimhse ghníomhaithe ar feadh tréimhse d'aon mhí amháin gan bhriseadh ar a laghad Príomhoide nó Leas-Phríomhoide, ar aon dul leis na socrúithe reatha, féadfar íocaíocht an liúntais a cheadú áit a maireann an tréimhse ghníomhaithe ar feadh tréimhse d'aon mhí amháin gan bhriseadh ar a laghad.
- 15.3 Beidh íocaíocht an liúntais faoi réir deimhniú ag an mBord Bainistíochta/BOO gur chomhlíon an múinteoir ról an phoist ar feadh tréimhse de 84 lá (nó aon mhí amháin áit is infheidhme) ar a laghad, agus sealbhóir iarbhír an phoist ar saoire fhaofa íoctha nó neamh-íoctha.
- 15.4 Déanfar íocaíocht go cúlghabhálach tar éis go mbeidh an ról comhlíonta ar feadh 84 lae (nó aon lá amháin is infheidhme) agus go coicísíúil ina dhiaidh sin i gcás gach poist ina ngníomhaítear ag leibhéal níos airde. Baineann eisceacht leis sin i gcás go bhfuil ceapachán gníomhaithe ann chun duine ionaid a chur ar fáil do mhúinteoir ar **saoire bhreiteachta** - sa chás sin íocfar an liúntas sin ag deireadh na chéad míosa de neamhláithreacht agus ina dhiaidh sin ar bhonn coicísíúil ar choinníoll go bhfuil deimhniú leighis um asláithreacht ar feadh thréimhse na híocaíochta faighte ó shealbhóir iarbhír an phoist.
- 15.5 Áit a bhfuil sealbhóir iarbhír an phoist ar saoire íoctha nó neamh-íoctha go dtí dáta tosaigh thréimhse saoire ní féidir liúntas gníomhaithe a íoc ar feadh na tréimhse saoire fiú má dheimhníonn an Bord Bainistíochta/BOO gur comhlíonadh an ról gníomhaithe. Áit a bhfuil sealbhóir iarbhír poist as láthair ar saoire íoctha nó neamh-íoctha le linn thréimhse saoire, agus go ndeimhníonn an Bord Bainistíochta/BOO gur comhlíonadh an ról gníomhaithe suas go dtí an dáta éaga, féadfar an liúntas um gníomhú ag leibhéal níos airde a íoc suas go dtí an dáta éaga amháin. Áit a bhfuil sealbhóir iarbhír an phoist as láthair ar saoire íoctha nó neamh-íoctha a chuimsíonn an tsaoire samhraidh, féadfar liúntas gníomhaithe a íoc i dtaobh na saoire samhraidh faoi réir an ról sonraithe a bheith comhlíonta agus an ról seo a bheith comhlíonta ag sealbhóir an phoist roimh, le linn agus tar éis shaoire an tsamhraidh.

- 15.6 Áit a bhfuil múinteoir ceaptha ar dtús mar Phríomhoide nó Leas-Phríomhoide gníomhach, ní bheidh laghdú ar an liúntas gníomhaithe mar thoradh ar éifeacht an laghdaithe ar an líon foirne i rith thréimhse an chúraim (i.e. níos faide ná aon bhliain amháin). Má athraítear sealbhóir an phoist le linn an chúraim chéanna, áfach agus má tá laghdú tagtha ar an líon foirne i rith an ama sin, íoctar an liúntas le sealbhóir nua an phoist bunaithe ar an líon foirne laghdaithe.
- 15.7 Nuair a bheidh ceapacháin um poist ghníomhaithe freagrachta déanta, ba cheart don Bhord Bainistíochta/BOO fógra a thabhairt faoi sin don Roinn agus úsáid á baint as POR 1 Leasaigh ionas gur féidir leis an múinteoir an liúntas um post freagrachta a fháil. Tá an fhoirm sin ar fáil ar iarratas ón Rannán Phárolla Bunscoile sa Roinn i mBaile Átha Luain nó ar láithreán gréasáin na Roinne ag www.education.ie

16. Liúntas um Múinteoir Rang Príomhshrutha i Scoil ina bhfuil Beirt Múinteoirí

I gcás mhúinteoir rang príomhshrutha i scoil ina bhfuil beirt múinteoirí a chomhlíonann ról agus freagrachtaí sonraithe de réir mar atá socraithe ag an Bord Bainistíochta/BOO na scoile, féadfar liúntas um Príomhoide Cúnta II a íoc leo faoi réir na gcoinníollacha ag (a) agus (b) thíos.

- (a) Beidh íocaíocht an liúntais faoi réir aontú ag an mBord Bainistíochta/BOO leis an múinteoir maidir leis an ról atá le comhlíonadh agus an ról agus na freagrachtaí a shonrú i scríobh. Ba cheart cóip den ról a choimeád sa scoil.
- (b) Tá íocaíocht faoi réir chomhlíonadh sásúil an phoist ag an múinteoir chomh maith. Tá scoil ina bhfuil beirt múinteoirí, chun críocha an liúntais, sainithe mar scoil ina bhfuil Príomhoide agus aon mhúinteoir amháin ar múinteoir rang príomhshrutha iad (níl scoil ina bhfuil Príomhoide agus post lasmuigh den chuóta amháin sainithe mar scoil ina bhfuil beirt múinteoirí chun críocha an chiorcláin seo).
- (c) Tá liúntas um Príomhoide gníomhach i scoil ina bhfuil beirt múinteoirí iníoctha áit a ngníomhaíonn an múinteoir rang príomhshrutha thar ceann Príomhoide atá as láthair ar saoire fhaofa ar feadh thréimhse d'aon mhí amháin nó níos mó ar a laghad.

Is é an Bord Bainistíochta/BOO a shaineoidh agus a shocróidh ról agus freagrachtaí an phoist . Ba cheart a thabhairt faoi deara, áfach, go bhfuil ról sonrach nach mór tabhairt faoi chun gur féidir an liúntas a íoc:

- tabhairt faoi ról an Phríomhoide le linn thréimhse ar bith ina bhfuil sé/sí as láthair ón scoil. I gcás nach mbeadh an múinteoir rang príomhshrutha sásta tabhairt faoi ról an Phríomhoide, tharraingeofaí siar a liúntas.

I gcás go n-éireodh an dara múinteoir as oifig, go rachadh siad ar scor etc. ba cheart don Bhord Bainistíochta/BOO fógra a thabhairt don Roinn faoin múinteoir ionaid a

bhfuil an liúntas ag dul dóibh agus úsáid á baint as an bhfoirm POR1 Leasaigh. Tá an foirm sin ar fáil ar iarratas ón Rannán Phárolla Bunscoile sa Roinn i mBaile Átha Luain nó ar láithreán gréasáin na Roinne ag www.education.ie

I gcás go dtiocfadh scoil ina bhfuil beirt múinteoirí chun bheith ina scoil ina bhfuil triúr múinteoirí thiocthadh an múinteoir a bheadh ag fáil an liúntais chun bheith ina Leas-Phríomhoide go huathfheidhmeach

17. An Éifeacht a d'fhéadfadh a bheith ag Méadú/Laghdú ar an Liúntas atá iníoctha le Príomhoidí agus Leas-Phríomhoidí

- 17.1 I gcás Príomhoidí agus Leas-Phríomhoidí (gan iad siúd san áireamh a bhfuil liúntais acu ar bhonn pearsanta agus nár aontaigh tabhairt faoi ról athbhreithnithe faoi PCW), féadfar a liúntas a mhéadú má thagann méadú ar líon na múinteoirí sa scoil. Ní bheidh feidhm aige sin ach nuair a thagann athrú ar chatagóir um Príomhoidí/Leas-Phríomhoidí mar thoradh ar an méadú ar líon na múinteoirí (tagairt ann i gCiorclán 0004/2010). Déanfaidh an fhoireann sa Rannán Phárolla Bunscoile é sin go huathfheidhmeach. Ní gá don scoil teagmháil a dhéanamh leis an Roinn.
- 17.2 Ní rachaidh na liúntais atá ag Príomhoidí agus Leas-Phríomhoidí i laghad fiú má théann méid na scoile i laghad.

18. Coimeád Liúntas um Post Freagrachta ar Bhonn Pearsanta

- 18.1 Áit a bhfuil gníomhaithe um Leas-Phríomhoide Gníomhach, Príomhoide Cúnta Gníomhach I nó Príomhoide Cúnta II gníomhach coimeádta ar feadh tréimhse de níos mó ná cúig scoilbhliain i ndiaidh a chéile, coimeádfar an liúntas um gníomhú ag leibhéal níos airde ar bhonn pearsanta. Tá ceapachán gníomhach um shos gairme nó roinnt poist fágtha as an áireamh. Má leanann an socrú gníomhach ar aghaidh ar feadh tréimhse de níos mó ná cúig scoilbhliain, coimeádfar an sealbhóir poist gníomhach ar bhonn pearsanta nuair a fhilleann sealbhóir tosaigh an phoist agus nuair a thagann deireadh lena ról gníomhach. Níl an sealbhóir poist gníomhach incháilithe chun an liúntas a choimeád má scarann sé/sí go deonach leis an bpost gníomhach.
- 18.2 I gcás múinteora bhuain, a bhfuil liúntas acu um post freagrachta, coimeádann siad an liúntas ar bhonn pearsanta fiú mura bhfuil an post de dhíth ina dhiaidh sin agus sceideal na bpost tógtha san áireamh. **Ní mór** don sealbhóir poist, áfach, leanúint ar aghaidh ag tabhairt faoi ról Príomhoide Chúnta II agus é/í ag leanúint ar aghaidh ag múineadh sa scoil i gcomhréir le forálacha an chiorcláin seo.
- 18.3 I gcás go n-imeodh an sealbhóir poist ón scoil dá t(h)oil féin chaillfeadh sé/sí an liúntas.
- 18.4 Tá cead ag Cúntóir faoi Phribhléid an liúntas a choimeád ar feadh aon bhogadh deonach amháin. I gcás Cúntóra faoi Phribhléid a dhéantar a ath-implonú go héigeantach coimeádfaidh sé/sí leibhéal liúntas an Phríomhoide. Ní mór do Chúntóir faoi Phribhléid

tabhairt faoi ról ceannaireachta agus bainistíochta. Ba cheart go mbeadh ról den sórt sin ar aon dul den chuid is mó le ról arna shannadh do Phríomhoide Cúnta II.

19. Impleachtaí Ball Foirne atá ina Sealbhóirí Liúntais ar Bhonn Pearsanta ar Líonadh Po(i)st Freagrachta.

19.1 Is féidir le láithreachta sealbhóirí poist ar bhonn pearsanta i measc na foirne dul i bhfeidhm ar líonadh post freagrachta ag na gráid Leas-Phríomhoide, Príomhoide Cúnta I agus Príomhoide Cúnta II. Féach freisin ar Chuid 20 maidir le himpleacht na sealbhóirí poist ar bhonn pearsanta ar líonadh post freagrachta cónaschta.

19.2 Leas-Phríomhoide

Má tá Leas-Phríomhoide (Bonn Pearsanta) ar fhoireann scoile cuirfear cosc le líonadh poist an Leas-Phríomhoide ar choinníoll go bhfuil ráta an liúntais atá iníoctha le sealbhóir an phoist ar bhonn pearsanta comhionann leis an liúntas atá dlite don Leas-Phríomhoide nó níos mó ná é.

Féach ar Chuid 16 maidir le scoil ina bhfuil beirt mhúinteoirí a thagann chun bheith ina scoil ina bhfuil triúr múinteoirí.

19.3 Príomhoide Cúnta I

Má tá duine ar bith de na sealbhóirí poist ar bhonn pearsanta seo a leanas i measc na foirne cuirfear cosc le líonadh poist um Príomhoide Cúnta I:

- Leas-Phríomhoide (Bonn Pearsanta) ar choinníoll go bhfuil ráta an liúntais iníoctha le sealbhóir an phoist ar bhonn pearsanta comhionann leis an liúntas atá dlite don Phríomhoide Cúnta I nó comhionann leis,
- Príomhoide Cúnta I (Bonn Pearsanta).

19.4 Príomhoide Cúnta II

Má tá duine ar bith de na sealbhóirí poist ar bhonn pearsanta seo a leanas i measc na foirne cuirfear cosc le líonadh poist um Príomhoide Cúnta II:

- Leas-Phríomhoide (Bonn Pearsanta),
- príomhoide Cúnta I (Bonn Pearsanta),
- Príomhoide Cúnta II (Bonn Pearsanta).
- Cúntóir faoi Phribhléid (féach ar Chuid 18 agus 20)

Ní mór na forálacha ag 19.2 go 19.4 thuas a chur i leataobh más amhlaidh go raibh an sealbhóir poist ar bhonn pearsanta ath-implonaithe chun na scoile le linn na tréimhse cúig bliana sular tháinig an folúntas chun cinn.

20. Cónaschtaí

Tá feidhm ag na rialacháin seo a leanas le scoileanna a chónascann le héifeacht ó fhoilsiú an chiorcláin seo;

- (i) Ní chuirtear bac ar phoist fhreagrachta i scoileanna ina bhfuil suas go 5 iar-Phríomhoidí (i.e. Cúntóirí faoi Phribhléid)/ Leas-Phríomhoidí. Cuirfear bac ar aon phost amháin áit a bhfuil 6 iar-Phríomhoide/ iar- Leas-Phríomhoide agus cuirfear bac ar dhá phost i scoileanna ina bhfuil 7 nó níos mó na 7 iar-Phríomhoide/ iar-Leas-Phríomhoide.
- (ii) Áit a bhfuil sealbhóirí poist breise do na poist Príomhoide Cúnta I & II (Bonn Pearsanta) i scoileanna tar éis cónasthaí, coimeádfar an líon sin mar íoslíon na bpost le haghaidh tréimhse de chúig bliana tar éis cónastha. Tar éis cúig bliana déanfar teidlíocht na scoile chun na bpost freagrachta a shocrú ag leithdháileadh na bpost mar atá leagtha i Mír 4 agus féadfaidh sealbhóirí poist ar bhonn pearsanta bac a chur ar líonadh post freagrachta.
- (iii) Tá cead ag Cúntóirí faoi Phribhléid an liúntas a choimeád ar feadh aon bhogadh deonach amháin. Ní mór do Chúntóirí faoi Phribhléid tabhairt faoi ról ceannaireachta agus bainistíochta. Ba cheart go mbeadh ról den sórt sin ar aon dul den chuid is mó le ról arna shannadh do Phríomhoide Cúnta II.
- (iv) Ba cheart don scoil chónastha fôgra a thabhairt don Rannán Phárolla Bunscoile faoi shealbhóir iarbhír an phoist fhreagrachta sa scoil chónastha agus úsáid á baint as an bhfoirm POR1 Leasaigh.

21. Nós Imeachta Achomhairc i dtaobh Phoist Príomhoide Chúnta agus phoist Leas-Phríomhoide arna líonadh trí chomórtas inmheánach

21.1 Nós Imeachta um Achomhairc

Leis an Nós Imeachta cuirtear fóram inmheánach agus neamhspleách ar fáil, i.e. Bord Eadrána, chun déileáil le hachomharc ar bhealach cóir agus réasúnta. Níl sé ceaptha go mbeadh ionadaíocht dlí i gceist. Déanfaidh an Bord Eadrána breithiúnas maidir leis an Achomharc agus cinnfidh siad ar cloíodh le nósanna imeachta cearta. Ní dhéanfaidh an Bord Eadrána breithiúnas maidir le cérbh é/í an t-iarrthóir ab oiriúnaí agus níl sé ceaptha go nglacfaidh an Bord Eadrána áit an Bhoird Agallaimh. Níl an t-achomharc ceaptha mar athscrúdú ar an agallamh féin.

Is gnách gurbh amhlaidh, áit a bhfuil roinnt post le líonadh i scoil agus nach ndéantar achomharc ach maidir le ceann amháin de na poist, nach mbeidh éifeacht ag an achomharc ar na poist eile atá ina n-ábhar achomhairc.

21.2 An Próiseas Achomhairc a Thionscain

- (i) Ní fhéadfaidh achomharc a dhéanamh ach ar cheann amháin nó níos mó de na bunúis seo a leanas maidir le sárú líomhanta ar nós imeachta:
 - (a) Roimh agallamh:
 - (1) easpa comhchomhairle faoi na ról agus na freagrachtaí
 - (2) sárú ar rialacha na fógraíochta
 - (3) easpa fógra do mhúinteoirí a bhfuil cead neamhláithreachta acu
 - (b) Próiseas an agallaimh:
 - (1) Baill an Bhoird Agallaimh
 - (2) Gan gaol clainne nó gaol ábhartha eile a nochtadh
 - (3) Gan chothrom inscne sa Bhoird Agallaimh
 - (4) Earráid ríomhaireachta ar bhileog mharcála an Bhoird Agallaimh don Achomharcóir a dhéanann difríocht ábhartha don toradh
 - (5) Imeacht ó na critéir chomhaontaithe um roghnú nó ón scéim mharcála
- (ii) Ní mór do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta cur in iúl don iarrthóir ar sannadh an post dó/di go sealadach gur lóisteáladh achomharc.
- (iii) I gcás gur mian le hiarratasóir nár éirigh leo dul ar aghaidh le hachomharc, ní mór don mhúinteoir (múinteoirí ar saoire san áireamh) laistigh de 10 lá ó dháta foilsithe an fhógra ceapacháin, scríobh chuig Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta agus iad ag sonrú go bhfuil achomharc á dhéanamh i gcoinne an cheapacháin bheartaithe. Ní mór go sonrúfaí bunúis an achomhairc sa litir seo agus measfar gurb í an litir achomhairc í.
- (iv) Tar éis dóibh an litir achomhairc a fháil, ní mór do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta/BOO freagra a thabhairt i scríobh trí phost cláraithe chuig an

Achomharcóir laistigh de 10 lá scoile ón dáta ar a fuarthas an litir achomhairc. Ar mhaithe le cúrsaí a réiteach chomh luaith agus is féidir, ba cheart go bpléifí i bhfreagra an Chathaoirligh leis na bunúis achomhairc atá leagtha amach ag an Achomharcóir.

- (v) Tar éis go bhfaighidh an t-Achomharcóir an freagra ó Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta, ní mór dó/di cinneadh cibé acu an leanfaidh sé/sí ar aghaidh leis an achomharc. I gcás go gcinneadh an múinteoir leanúint ar aghaidh leis an achomharc, ní mór dó/di Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta a chur ar an eolas faoi sin, i scríobh, laistigh de 5 lá scoile ón dáta ar a fuarthas freagra an Chathaoirligh.
- (vi) I gcás iarrthóra a chreideann go ndearnadh idirdhealú ina c(h)oinne i gcoinne an Achta um Chomhionannas Fostaíochta féadfaidh sé/sí éileamh a phróiseáil i gcomhréir le forálacha na reachtaíochta.

21.3 Éisteacht leis an achomharc

- (i) Tar éis na gcéimeanna atá leagtha amach i 21.2 thuas a chríochnú áit a bhfuil fógra tugtha ag an múinteoir do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta i scríobh laistigh den am a sonraíodh gur mian leis/léi dul ar aghaidh, ba cheart don scoil, laistigh de 5 lá scoile, teagmháil a dhéanamh le hionadaí an Phátrúin/CE agus le hionadaí an CEC INTO don Cheantar, chun Bord Eadrána, a cheapadh le comhaontú, ón bPainéal Réigiúnach cuí, le héisteacht leis an achomharc.
- (ii) Ní mór a Bord Eadrána a roghnú ón bPainéal Réigiúnach agus ní mó go mbeadh 3 ball air mar seo a leanas:
 - ionadaí ar an lucht Bainistíochta, thar ceann an Phátrúin/CE;
 - ionadaí ar an INTO;
 - cathaoirleach neamhspleách ar aontaíodh air/uirthi.
- (iii) Nuair a bheidh Cathaoirleach an Bhoird Eadrána ceaptha, ní mór do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta, laistigh de 5 lá scoile trí chóip a chur ar fáil dó/di de shonraí an cheapacháin agus de na cáipéisí go léir lena n-áirítear bileoga/taifid an Bhoird Agallaimh.
- (iv) Tá sé de chumhacht ag an mBord Eadrána gaoch ar fhinnéithe áit a meastar go bhfuil gá leis.
- (v) Ní mór don Bhord Eadrána éisteacht a shocrú gan mhoill agus ní mór dóibh cuireadh a thabhairt don Achomharcóir, do na Freagróirí, i.e. an Bord Bainistíochta agus d'ionadaithe nó d'fhinnéithe cuí, más ann dóibh, freastal ar an éisteacht. Ní mór don Bhord Eadrána an éisteacht a stiúradh agus ní mór dóibh déanamh cinnte go bhfuil feidhm ag gnáthrialacha na próise agus na nósanna imeachta cuí, a bhfuil ina measc:
 - go gcuirfí cóip chuig na páirtithe go léir roimh an éisteacht de na cáipéisí go léir (gan na bileoga marcála san áireamh nach mór go mbeidís ar fáil don Bhord

Eadrána ar bhonn rúnda amháin), lena n-áirítear litir achomhairc, ráiteas faoi bhunúis, freagra Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta, agus aon aighneachtaí breise. Nach nglacfar le haon cháipéisí breise ag an éisteacht;

- go ndéanfaidh Cathaoirleach an Bhoird Eadrána a shoiléiriú don dá pháirtí i.e. an t-Achomharcóir agus an Freagróir, na nósanna imeachta a bhfuil sé beartaithe aige/aici a ghlacadh ag an éisteacht;
- go dtabharfaí cuireadh chuig éisteacht agus go dtabharfadh an Bord Eadrána fógra réasúnta dóibh faoin éisteacht. Agus fógra á thabhairt do na páirtithe san Achomharc faoi dháta na héisteachta/na n-éisteachtaí, ba cheart a shonrú do na páirtithe i gceist i gcás nach dtiocfadh siad i láthair, gan chúis réasúnta, go bhféadfaidh an Bord Eadrána dul ar aghaidh agus cinneadh a dhéanamh faoin gcás má mheastar gur cuí sin;
- go mbeidh an t-Achomharcóir i dteideal duine dá rogha a bheith in éineacht leo agus á míriú
- nach mór go dtabharfaí deis don dá pháirtí a gcás a chur i láthair don Bhord Eadrána;
- nach mór go mbeadh deis ag an dá pháirtí i.e. an t-Achomharcóir agus an Freagróir bheith i láthair, chun éisteacht, iad féin, lena bhfuil le rá ag ceachtar páirtí, i dteannta le finnéithe, más cuí;
- nach mór go dtabharfaí deis don dá pháirtí ceist a chur nó freagra a thabhairt ar an bpáirtí eile trí Chathaoirleach an Bhoird Eadrána;
- nach mór go mbeidh i dteideal ag an mBord Eadrána féin, ceist a chur ar gach páirtí nó eolas eile a lorg;
- nach mór go gcuirfí na cáipéisí go léir arna dtabhairt ag an Achomharcóir don Bhord Eadrána ar fáil don Bhord Bainistíochta;
- áit is cuí nach mór don Bhord Eadrána deis a thabhairt don dá pháirtí eolas breise a chur ar fáil, agus tuiscint shoiléir acu, go mbeidh deis ag an bpáirtí eile freagra a thabhairt don mhéid céanna;
- más gá, nach mór don Bhord Eadrána aontú le cur ar athlá.

21.4 Nach mór a mheas gur fóram inmheánach é an Bord Eadrána agus dá réir sin, nach bhfuil sé beartaithe ag an mBainistíocht ná an INTO go mbeadh ionadaíocht dlí ag aon éisteachtaí arna socrú ag an mBord Eadrána.

21.5 Fionnachtana an Bhoird Eadrána

- (i) Tar éis dó éisteacht leis na páirtithe go léir, nach mór don Bhord Eadrána imeacht chun a chinneadh a dhéanamh. I gcás go ndiúltofaí don achomharc ní mór don Bhord Achomhairc gan ach an t-eolas go ndiúltaítear don achomharc a thaifeadh. I gcás go seasfaí leis an achomharc ní mór go ndéanfaí taifead i gcinneadh an Bhoird Eadrána go seastar leis an achomharc agus bunúis an achomhairc á thógáil san áireamh, ní mór don Bhord Eadrána moladh don Bhord Bainistíochta tús a chur arís leis an bpróiseas ceapacháin ag (a) céim thosaigh na comhchomhairle/leithdháileadh an róil (b) céim na fógraíochta nó (c) céim an agallaimh. Ní mór nach gcoimeádfaí aon taifead eile ná miontuairiscí d'imeachtaí an Bhoird Eadrána.
- (ii) Ní mór go dtabharfadh Cathaoirleach an Bhoird Eadrána fógra faoi thoradh an achomhairc a thabhairt i scríobh do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta agus don Achomharcóir. Ní mór do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta faoi seach fógra faoin toradh a thabhairt don cheapaí sealadach.
- (iii) Beidh cinneadh an Bhoird Eadrána críochnaitheach agus ina cheangal ar gach páirtí atá i gceist.
- (iv) Má diúltaíodh don achomharc, dearbhaíonn an Bord Bainistíochta ceapadh an iarrthóra ar éirigh leo ar dtús agus tugann fógra faoi sin don Roinn Oideachais agus Scileanna chomh luath agus is féidir.
- (v) Áit ar seasadh le hachomharc agus nach mór don Bhord Bainistíochta dara Bord Roghnúcháin a cheapadh chomh luath is féidir ní mór go mbeadh an dara Bord Roghnúcháin déanta suas de Chathaoirleach an Bhoird, den Phríomhoide agus de bheirt Mheasúnóirí Neamhspleách, nach raibh baint ag duine ar bith acu leis an roghnú tosaigh. Ní mór an bheirt Measúnóirí Neamhspleácha a roghnú ó na painéil chomhaontaithe de mheasúnóirí. I gcás chomhionannas vótaí, ní mór go mbeadh dara vóta nó vóta réitigh ag an gCathaoirleach.
- (vi) Níl sé ar intinn ag an Údarás Bainistíochta nó INTO go ndéanfadh an múinteoir céanna dara hachomharc ag eascairt ó líonadh aon phoist amháin. Glacann na páirtithe leis, áfach, gurb amhlaidh i gcúinsí eisceachtúla áirithe, áit mar shampla go bhfuil bunúis tábhachtacha nua don achomharc agus/nó sárú mór ar an nós imeachta i gceist go bhféadfadh go dtarlódh a leithéid de rud. Dá réir sin, má thagann na cúinsí sin chun cinn, tar éis an phróiseas ceapacháin a chríochnú den dara huair, ansin ba cheart don Bhord Bainistíochta, ar an gcéad dul síos an dara litir achomhairc a chur ar aghaidh agus na bunúis don achomharc san áireamh, chomh maith le ráiteas faoin ábhar ón mBord Bainistíochta, ó lár-oifig an Údaráis Bhainistíochta agus ón INTO le breithniú a dhéanamh maidir le cibé acu an gceadófar dara hachomharc.
- (vii) Ní mór go roinnfí speansais arna bhfulaingt ag an mBord Eadrána idir na páirtithe i.e. an Bhainistíocht agus an INTO.

Aguisín 1: Teimpléad don Ráiteas faoi Róil agus Freagrachtaí

Tá struchtúr na bpost freagrachta i scoileanna bunaithe ar shamhail ceannaireachta scaipthe, arb í atá i gceist leis ná foirne ceannaireachta a bhunú agus a éascú agus freagrachtaí atá sainithe agus roinnte mar is cuí.

Faoi réir údarás foriomlán an Bhoird Bhainistíochta/BOO, tá an sealbhóir poist freagrach as comhlíonadh a róil do Phríomhoide na scoile.

Ainm an Mhúinteora:.....

Cuir tic le leibhéal an phois I II

Róil, Freagrachtaí agus Cuspóirí¹:

Dáta:.....

..... Múinteoir

Admháil go bhFuarthas

..... Príomhoide/Leas-Phríomhoide

Dáta:.....

¹ Treoirlíne: Ba cheart foirmeacha a chomhlánú ar bhealach gonta e.g. 400 focal ar a mhéad

Aguisín 2: Tuarascáil chun Bonn Eolais a chur faoin Athbhreithniú

Ainm an Mhúinteora:.....

Post Sealbhaithe:.....

1. Achoimre ar ról, fhreagrachtaí agus cuspóirí atá le comhlíonadh don tréimhse XX go XX:

.....
.....
.....
.....

2. Athbhreithniú ar an ról i bhfianaise riachtanas athraitheach na scoile:.....

.....
.....
.....
.....

3. Forbairt ghairmiúil an sealbhóir poist:.....

.....
.....
.....
.....

5. Athbhreithniú ar dhul chun cinn sna réimsí freagrachta comhaontaithe:.....

.....
.....
.....
.....

Dáta athbhreithnithe:.....

.....

Múinteoir

.....

Príomhoide/Leas-
Phríomhoide